

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (13.)

13 lutego 2020 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu zmiany definicji dochodu (cd.) (Pg-78/18).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w celu ujęcia w ustawie procesu kształcenia i zdobywania uprawnień zawodowych przez specjalistów psychoterapii uzależnień oraz instruktorów terapii uzależnień (cd.) (Pg-06/19).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, w celu poszerzenia kręgu uprawnionych do nieodpłatnego nabywania akcji Skarbu Państwa o emerytowanych pracowników NBP i PBK (cd.) (Pg-20/19), (Pg-20/19 – uzup. 1).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu uporządkowania i uaktualnienia przepisów ustawy (cd.) (Pg-03/19).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach, w celu przywrócenia Łańcucha Orderu Orła Białego – Klejnotu Rzeczypospolitej (cd.) (Pg-25/19).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 81 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w celu rozszerzenia uprawnień do rozpowszechniania wizerunku osób pełniących funkcje publiczne bez ich zgody.(cd.) (Pg-35/19).
7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, w celu wprowadzenia przepisu pozwalającego na podstawie pełnomocnictwa notarialnego wydanie przesyłki pocztowej ze skutkiem doręczenia (cd.) (Pg-38/19).
8. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 89 §2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w celu rozszerzenia kręgu uprawnionych do złożenia skargi nadzwyczajnej o adwokata, radcę prawnego oraz rzecznika patentowego (cd.) (Pg-44/19).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 05)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pocięj)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dzień dobry.

Chciałbym otworzyć trzynaste posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Chciałbym przywitać wszystkich przybyłych gości, państwa senatorów.

Chciałbym, abyśmy przystąpili do punktu pierwszego dzisiejszego porządku obrad, tj.: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu zmiany definicji dochodu.

Jest to kontynuacja obrad naszej komisji z poprzedniej kadencji.

Bardzo proszę państwa z Działu Petycji i Korespondencji o krótkie omówienie tej petycji.

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
WANDA WÓJTOWICZ**

Dzień dobry. Wanda Wójtowicz, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

To jest petycja indywidualna, wniesiona przez osobę fizyczną, w sprawie zmiany ustawy o pomocy społecznej w celu zmiany definicji dochodu. Autor petycji postuluje zmianę definicji dochodu określonej w art. 8 ust. 3 i 5 pkt 1 oraz uchylenie w art. 8

ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Według autora petycji zakres pojęcia dochodu w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, jako sumy miesięcznych przychodów bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, nie koresponduje z definicją dochodu określoną w ustawach o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz dochodu z ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Autor petycji proponuje zastąpić definicję dochodu zawartą w art. 8 ust. 3 definicją dochodu określoną w ustawie o świadczeniach rodzinnych, jak również zmienić definicję dochodu dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Ponadto autor petycji proponuje uchylenie w art. 8 ust. 7.

Zdaniem wnoszącego petycję określenie dochodu na potrzeby ustawy o pomocy społecznej nie zapewnia osobom i rodzinom elementarnego poczucia sprawiedliwości, dochód zdefiniowany jest w sposób formalistyczny, bez odniesienia się do faktycznej sytuacji dochodowej osób. Wnoszący petycję podaje, że dochodem w rozumieniu ustawy jest kredyt, sprzedaż samochodu czy ruchomości, nawet jeśli były kupione na kredyt, który później trzeba spłacić. Istniejące unormowania nawiązują do obciążeń finansowych rodzin, a nie do faktycznie uzyskanych przez nie dochodów. Szczególnie dramatyczne są sytuacje rodzin, którym organy pomocy społecznej wyznaczają opłaty za pobyt ich krewnych w domach pomocy społecznej.

(Przewodniczący Aleksander Pocięj: Ja przepraszam bardzo, ponieważ to jest kontynuacja i my kontynuujemy... Tak szczegółowe omówienie mieliśmy już wcześniej i większość senatorów, a właściwie prawie wszyscy senatorowie znają już tę petycję, dlatego bardzo bym prosił bardziej skróto ją omówić. Dobrze? Dziękuję bardzo.)

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 19 marca 2019 r. rozpatrzyła petycję

z udziałem autora petycji oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Senatorowie postanowili kontynuować prace nad petycją i zasięgnąć opinii o jej postulatach. Następnie, 8 maja, komisja zapoznała się z opinią – jest to opinia nr 274 – na temat postulatów petycji, której autorem jest profesor Akademii Leona Koźmińskiego, dr hab. Hanna Kuzińska.

Przedstawiciel Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej negatywnie ocenił postulat petycji w zakresie zastosowania w ustawie o pomocy społecznej definicji, która jest przyjęta w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Stwierdził on również, że definicje dochodu dla osób prowadzących działalność gospodarczą wypracowano wspólnie z Ministerstwem Finansów. Resort poinformował o trwających w tym okresie pracach nad 2 projektami ustaw, które w wykazie prac legislacyjnych oznaczono numerami: UD318 i UD305. Komisja wystąpiła do prezesa Rady Ministrów o stanowisko w sprawie postulatów petycji. Ministerstwo w odpowiedzi z 10 czerwca poinformowało o postulatach tej petycji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

W tej chwili chciałbym poprosić przedstawiciela naszego Biura Legislacyjnego o zabranie głosu i parę słów na ten temat.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BOŻENA LANGNER**

Dzień dobry państwu. Bożena Langner, Biuro Legislacyjne.

Chciałbym powiedzieć, że na ostatnim posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, kiedy rozpatrywano właśnie tę petycję, był obecny jej autor. Jego obecność spowodowała to, że w istocie komisja otrzymała taką informację, która wskazuje na to, co jest sednem postulatu w petycji. Otóż meritum tej petycji w istocie dotyczy odpłatności za domy pomocy społecznej. Oczywiście definicja dochodu jest ważna dla tego problemu, ale tak naprawdę

istotą petycji są przepisy, które dotyczą wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej przewiduje pobyt w domu pomocy społecznej w ramach jednego ze świadczeń. Do tego świadczenia następuje kwalifikacja związana z określonymi kryteriami, a takim kryterium jest m.in. dochód. W istocie chodzi tu o sytuację, kiedy... Tutaj była podana taka informacja dotycząca tego problemu i rozpatrywania różnych sytuacji życiowych rodzin zmuszonych ponosić odpłatność za pobyt bliskiej osoby, z którą przedtem albo nie miały kontaktu, albo miały mały kontakt, albo wręcz doznawały pewnych dosyć dramatycznych przeżyć związanych z postępowaniem tej osoby. W tym momencie ujawnia się kwestia, która dotyczy możliwości zwolnienia tych osób z opłat.

Od maja, kiedy ostatni raz rozpatrywano petycję na posiedzeniu komisji... Tutaj była mowa o tym, że są 2 projekty. Otóż jeden z tych projektów stał się już ustawą, w lipcu, 19 lipca 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, która obowiązuje od października. W materii dotyczącej opłat za pobyt w domu pomocy społecznej ustawa ta wprowadziła pewne uregulowania, które wychodzą, jak sądzę, naprzeciw wspomnianemu postulatowi, to jest art. 64a.

Myślę, że w tym zakresie, w pracach nad tą petycją należałoby wziąć pod uwagę to, że taka zmiana już nastąpiła. Na pewno ona odpowiada w jakiejś części... Trudno mi jest powiedzieć, czy takie kategoryczne zdanie można zamieścić, ale myślę, że jest to bardzo trudny problem społeczny, trudny dla tych rodzin. Z całą pewnością jest to podstawa dla osób, które podlegały pewnemu, że tak powiem, udręczeniu przez swoich bliskich – art. 64a pozwala na złagodzenie przepisów dotyczących obowiązków ponoszenia odpłatności. Dalsze prace być może jeszcze będą prowadzone... O ile wiem, to na pewno będą prowadzone i w tym zakresie również. Na pewno mogę powiedzieć, że takie przepisy weszły w życie od 1 października ubiegłego roku. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Chciałbym też prosić przedstawiciela rządu, żeby parę słów w zakresie tej petycji powiedział. Proszę.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
W MINISTERSTWIE RODZINY,
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
KRYSZYNA WYRWICKA

Dziękuję bardzo.

Krystyna Wyrwicka, ministerstwo rodziny, Departament Pomocy i Integracji Społecznej.

Przychylając się do tego, o czym powiedziała pani mecenas, chcę potwierdzić, że rzeczywiście wprowadziliśmy... Petycja w swoim zasięgu, w kontekście definicji dochodu, nie odnosiła się do tej części, która dotyczy świadczeń pomocy społecznej. No, przepraszam, ale klienci pomocy społecznej tego typu problemów, jak oszczędności, obligacje czy też duże kredyty, nie mają, bo ich dochód na to nie pozwala. Tak że to dotyczyło odpłatności za domy pomocy. Definicja w ustawie jest jednak ogólna i dotyczy wszystkich sytuacji, a więc również świadczeń. Chcieliśmy to uporządkować i mam nadzieję, że w tej ustawie z lipca udało nam się to zrobić. Uporządkowaliśmy kwestię związaną z tym, że organy samorządów samodzielnie nie mogą wydawać decyzji, ustalając odpłatność wobec członków rodzin. Zawsze wiążąca jest umowa, umowa, która jest negocjowalna, w tej umowie rodzina zobowiązuje się do ponoszenia określonej kwoty, takiej, którą może ponosić jako koszt pobytu członka rodziny w domu opieki. Dopiero brak współpracy rodziny czy osoby niejako wymusza na samorządzie podjęcie decyzji o wydaniu decyzji o odpłatności za dom pomocy. Ale w pierwszej kolejności zawsze jest umowa i w związku z tym można ustalić wysokość tej odpłatności.

Poszerzyliśmy również krąg osób, które, że tak powiem, z automatu są zwalniane z odpłatności. Dotyczy to sytuacji, w której, jak mówiła pani mecenas, nie ma zainteresowania członków rodziny. Dotyczy to sytuacji, kiedy dzieci trafiały do placówek, kiedy zapadały wyroki za przemoc w rodzinie. Tutaj gmina nie ma możliwości tak z automatu pobierać jakiegokolwiek odpłatności. Tak że to są takie zmiany.

Niewątpliwie definicja dochodu jest również otwartą kwestią, jeśli chodzi o potrzebę ustalania świadczeń z pomocy społecznej. Tutaj staramy się reagować na bieżąco, ponieważ zmiany w różnych ustawach powodują konieczność pewnych wyłączeń u nas. Jednym z takich wyłączeń – obecnie trwa nad tym dyskusja – są

zmiany dotyczące szeroko pojętej ochrony środowiska i różnego rodzaju dopłat, które te osoby będą otrzymywały. W związku z tym w projekcie ustawy, który sygnalizowaliśmy w naszej odpowiedzi z czerwca ubiegłego roku, a którego nieestety nie zdążyliśmy przeprocudować... Wracamy do tego projektu i już rozpoczęliśmy nad nim pracę, w związku z czym te dalsze wyłączenia z dochodów będą się tutaj pojawiały. Poza takimi wyłączeniami wprost dotyczącymi ogólnej definicji dochodu będziemy wprowadzać wyłączenia, które dotyczą poszczególnych świadczeń, ponieważ materia jest dość skomplikowana. Na przykład zasiłkobiorca stały dostaje zasiłek pielęgnacyjny. Dzisiaj ten zasiłek pielęgnacyjny jest wliczany do dochodu i o tyle jest pomniejszany zasiłek stały. Chcemy, aby on był w pełnej wysokości, ponieważ zastępuje on świadczenia z ubezpieczeń. Tak więc jest to pewien proces. Widzimy potrzebę zmian i je wprowadzamy.

Myślę, że ten pierwszy postulat, o którym powiedziała pani mecenas, dotyczący odpłatności, został w miarę uporządkowany. Będziemy oczywiście monitorować sytuację, bo mamy też świadomość – i to się pojawiało w różnych opiniach – że ważne są wydatki samorządu w związku z tą kwestią. Ale generalnie, proszę państwa, nie ma też takiego dramatu, ponieważ gros wydatków i kosztów za pobyt osób w domach pomocy pokrywają jednak samorządy. Kolejność jest taka: najwięcej płacą samorządy, w drugiej kolejności osoby z własnych dochodów, a na trzecim miejscu rodziny, i to stanowi 4% ogólnych kwot odpłatności. Tak naprawdę mogły się zdarzyć sytuacje, które dla rodzin były dość dramatyczne, ale też przypominam, że zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym obowiązek alimentacji dotyczy dwóch stron, tzn. jest to obowiązek w stosunku nie tylko do dzieci, ale również do osób dorosłych. Oczywiście staramy się, żeby te sytuacje nie doprowadzały do tego, że rodziny będą popadały w niedostatek i będą stawały się klientami pomocy społecznej. Przypominam więc, że odpłatność, nawet ta z urzędu, w sytuacji, kiedy osoba nie chce współdziałać i nie chce podpisać umowy, będzie ponoszona tylko wtedy, gdy dochód na osobę w rodzinie przekroczy 300% kryterium, przy czym wysokość tej odpłatności nie może być wyższa i nie może spowodować, że ten dochód spadnie poniżej 300%. Tak że nie sięgamy tutaj do budżetów gospodarstw gorzej sytuowanych.

Tak więc zapowiadając zmianę definicji dochodu... To oczywiście nie jest proste, proszę państwa, robimy to w kooperacji z Ministerstwem Finansów. Chciałabym też zapowiedzieć, że w tym roku – myślę, że w drugiej połowie roku – do parlamentu trafi projekt nowelizacji ustawy również w tym obszarze. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z sali chciałby w tej sprawie zabrać głos?

Nie widzę zgłoszeń.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby w tym zakresie zabrać głos?

Mamy w tej chwili, jak mi się wydaje, taką sytuację, że... Zgodnie z tym, co usłyszeliśmy od przedstawiciela Biura Legislacyjnego, ministerstwa, ta petycja w części już została wprowadzona ustawą pod koniec zeszłego roku i została w jakiś sposób skonsumowana. Jak rozumiem, mamy tu deklarację, że prace w tym kierunku w dalszym ciągu będą kontynuowane.

Pani marszałek chciałaby zabrać głos, tak?

**SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA**

Ja chciałam tylko podkreślić to, co tutaj wybrzmiało już w stanowisku przedstawicielki rządu. Może to być problem dla samorządów, ponieważ skoro finansują to samorzady, to spowoduje to wzrost wydatków. Jeżeli byśmy podjęli taką pracę, wzrost wydatków dla samorządów na politykę społeczną... No, nie wskazuje się zarazem, z czego te samorzady miałyby to finansować. W związku z tym uważam, że nie należy podejmować prac.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

No, my w poprzedniej kadencji zdecydowaliśmy inaczej, ponieważ faktycznie były takie argumenty, które wiodły nas do kontynuowania

prac. Ale w międzyczasie dostaliśmy odpowiedź ze strony rządowej, usłyszeliśmy to zapewnienie, w związku z czym byłbym skłonny w tej chwili zawierzyć to rządowi, zawierzyć, że rząd tym się zajmie.

Chciałbym więc zgłosić wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją. Będziemy nad tym głosować.

Kto z państwa senatorów jest za tak sformułowanym przeze mnie wnioskiem? (6)

Nikt nie głosował przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Dziękuję bardzo.

W związku z tym możemy przejść do punktu drugiego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w celu ujęcia w ustawie procesu kształcenia i zdobywania uprawnień zawodowych przez specjalistów psychoterapii uzależnień oraz instruktorów terapii uzależnień.

Bardzo proszę Dział Petycji i Korespondencji o zabranie głosu w zakresie tej petycji. Bardzo bym prosił omówić to w miarę krótko. Są na sali 2 panie senator, które nie brały udziału w pracach nad tą petycją, więc może takie najważniejsze sprawy jednak należy powtórzyć. Dziękuję.

**GŁÓWNY SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK**

Dzień dobry. Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja zbiorowa, która została wniesiona przez Krajową Radę Związków i Stowarzyszeń Abstynenckich. Ta petycja została również poparta przez Radę Superwizorów Psychoterapii Uzależnień. Celem autorów petycji jest uregulowanie w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi procesu kształcenia oraz zdobywania uprawnień zawodowych przez specjalistów psychoterapii uzależnień oraz instruktorów terapii uzależnień. Autorzy petycji postulują, aby przebudować art. 21 ustawy i wprowadzić nowe rozwiązania, w których: zdefiniowano by pojęcie leczenia odwykowego; wskazano by wymogi kwalifikacyjne

dla osób, które ubiegają się o uzyskanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień; określono by procedury udzielania certyfikatów, a także kwestie dotyczące uzyskiwania akredytacji przez podmioty, które ubiegają się o organizację szkoleń; określono by wymogi stawiane podmiotom mającym realizować poszczególne etapy programu, a także zasady przeprowadzania kontroli realizacji programu szkoleniowego oraz sposób powoływania komisji egzaminacyjnych.

W uzasadnieniu autorzy petycji podnoszą argument dotyczący tego, że likwidacji uległ funkcjonujący od 20 lat system kształcenia terapeutów uzależnienia od alkoholu w związku z utratą mocy rozporządzenia ministra zdrowia z 2012 r. W ich opinii na mocy nowych przepisów wykonawczych, które obowiązują od 1 stycznia 2019 r. – tu przywołano rozporządzenie ministra zdrowia w sprawie funkcjonowania podmiotów leczniczych sprawujących opiekę nad uzależnionymi od alkoholu – psychoterapia osób, które są uzależnione od alkoholu, będzie prowadzona, o czym wcześniej mówiłam, zarówno przez specjalistów psychoterapii uzależnień, jak i przez instruktorów. Zdaniem autorów petycji proces kształcenia oraz doświadczenie zawodowe tych osób nie będzie uwzględniało czy raczej nie uwzględni, bo to już obowiązuje, specyfiki pracy z osobami uzależnionymi od alkoholu ani technik terapeutycznych, które są stosowane w prowadzeniu terapii tych osób.

Komisja już dwukrotnie pochyliła się nad tą petycją, pierwszy raz 9 kwietnia 2019 r., kiedy to w posiedzeniu brały udział przedstawicielki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciel Ministerstwa Zdrowia. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poparła postulaty petycji. Przypomnę, że właśnie na posiedzeniu komisji przedstawiciel Ministerstwa Zdrowia informował o prowadzonych wówczas w resorcie pracach nad ujednoczeniem systemu szkoleniowego dla terapeutów różnego rodzaju uzależnień, które często występują w postaci mieszanej. Senatorowie postanowili kontynuować prace nad petycją i zwrócili się do Ministerstwa Zdrowia oraz do agencji rozwiązywania problemów alkoholowych o wyrażenie pisemnych opinii.

Na następnym spotkaniu, 28 maja 2019 r., komisja zapoznała się z 3 opiniami, bo doszła jeszcze opinia Parlamentarnego Zespołu ds.

Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Już krótko konkludując, dodam, że w opinii agencji postulat petycji zasługiwał czy zasługuje na pełne poparcie, w opinii Ministerstwa Zdrowia niezasadne jest podejmowanie prac nad tą petycją w obliczu nowych przepisów wykonawczych, również tych, które obowiązują od 1 maja 2019 r., a Parlamentarny Zespół ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień nie poparł postulatów petycji. W głosowaniu na tym posiedzeniu senatorowie zdecydowali o kontynuowaniu prac nad petycją. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo dziękuję.

Czy ze strony rządu ktoś chciałby w tej sprawie zabrać głos?

Bardzo proszę.

**ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
ZDROWIA PUBLICZNEGO I RODZINY
W MINISTERSTWIE ZDROWIA
DARIUSZ POZNAŃSKI**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Dariusz Poznański, zastępca dyrektora, departament zdrowia publicznego, Ministerstwo Zdrowia.

Chciałbym przedstawić informację o aktualnym stanie prawnym. To rozporządzenie, które niejako łączy obie ścieżki dla kształcenia psychoterapeutów uzależnień, jest w mocy od 31 grudnia 2018 r., więc tutaj stan prawny się nie zmienił. Ale to też nie jest tak, że w naszej ocenie jest jakaś luka w przepisach, bo ten system kształcenia psychoterapeutów uzależnień, tak jak było tutaj wspomniane w poprzednim wystąpieniu, ewoluował w dłuższym czasie, a w chwili obecnej korzysta z dobrych praktyk, które udało się wypracować przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Te przepisy funkcjonują na podstawie... No, łącząc obie ścieżki, oba nurty, musieliśmy wybrać. Biorąc pod uwagę to, że Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii zajmuje się tematyką uzależnień behawioralnych, oraz to, że

w ocenie legislacyjnej tryby prowadzenia procedury konkursowej dla wyboru ośrodków, które prowadzą szkolenie, w naszej ocenie, były lepsze w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, zdecydowaliśmy, że wiodącym tutaj podmiotem do ogłaszania wspólnych konkursów i prowadzenia tej połączonej ścieżki będzie Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Tak że od 2019 r. funkcjonuje to właśnie w ten sposób. W chwili obecnej nie trwają prace legislacyjne nad zmianą ustawy w tym zakresie. Uważamy, że zmiana dopiero co się dokonała, raptem kilkanaście miesięcy temu, i nie chcielibyśmy bez przerwy tutaj zaburzać trybu kształcenia specjalistów, instruktorów. W chwili obecnej nie są planowane prace w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Ja chciałbym tylko prosić: czy byłby pan łaskaw to rozwinąć? Ministerstwo stoi na stanowisku, iż biuro do spraw przeciwdziałania narkomanii działa w zakresie problemów alkoholowych lepiej niż biuro zajmujące się przeciwdziałaniem alkoholizmowi?

**ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
ZDROWIA PUBLICZNEGO I RODZINY
W MINISTERSTWIE ZDROWIA
DARIUSZ POZNAŃSKI**

Nie, absolutnie nie. Moja wypowiedź nie to miała na celu. Chodziło mi o to, że... Chciałem powiedzieć, że zapadła decyzja o tym, że łączymy ścieżkę szkoleniową i program kształcenia specjalistów uzależnień, tak żeby w jednym nurcie, w ramach jednych szkoleń była pełna oferta terapeutyczna dla osób, które są uzależnione jednocześnie od różnych substancji psychoaktywnych, a czasem zmagają się z uzależnieniami behawioralnymi. Kiedy robiliśmy przegląd przepisów, pojawiła się kwestia tego, które sprawy są określone na poziomie rozporządzenia, a które na poziomie aktów wykonawczych, np. dyrektora jednostki. No, ze względów legislacyjnych, ze względu na hierarchię przepisów i czysto prawną sytuację, w naszej ocenie lepiej oprzeć

te przepisy na ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, której wykonawcą w imieniu ministra zdrowia jest krajowe biuro. My zaś w żaden sposób nie oceniamy, nie wartościujemy, nie mówimy, że któryś nurt jest lepszy, gorszy, o krótszym stażu czy że kształci gorszych specjalistów. Program kształcenia został przygotowany wspólnie przez krajowe biuro i państwową agencję, był też oczywiście opiniowany publicznie, jest załącznikiem do rozporządzenia. To nie jest tak, że to jest w jakiś sposób skopiowane z jednej części, tylko w chwili obecnej to jest element wspólny, który oczywiście może być i będzie rozwijany, tak jak były rozwijane programy wcześniej funkcjonujące, w sposób oddzielny, przez te 20 lat. No, jeżeli będzie potrzeba nowelizacji tego rozporządzenia i zmiany programu czy też dokonywania innych zmian, to z naszego punktu widzenia nie ma problemu.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pytanie chciał zadać pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Ja chciałbym, żeby pan jednoznacznie się określił: czy pan popiera pracę nad tą petycją, czy nie? Powiedział pan dużo, ale...

(Brak nagrania)

**ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
ZDROWIA PUBLICZNEGO I RODZINY
W MINISTERSTWIE ZDROWIA
DARIUSZ POZNAŃSKI**

Tak jak powiedziałem, w chwili obecnej jesteśmy przekonani, że system, który został wprowadzony od początku 2019 r., pozwala na kształcenie specjalistów posiadających kompetencje do zajmowania się różnymi rodzajami uzależnień, w tej jednej ścieżce jest uwzględniona problematyka w zakresie różnego rodzaju uzależnień, zdrowia psychicznego. Tak że, jak mówię, nie przewidujemy w obecnej chwili żadnych zmian w tym zakresie.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję.

Chciałbym jeszcze tylko dopytać: czy ma pan jakąkolwiek wiedzę na temat tego, w ilu procentach... Pytam, bo państwo założyli – no, tak by wynikało z tego pomysłu – że alkoholik musi być jednocześnie narkomanem. Czy robiliście kiedykolwiek jakieś badania dotyczące tego, w ilu procentach obie te grupy zachodzą na siebie, żeby móc podjąć taką decyzję? No, to by wskazywało... To musi być w jakichś 50%, ponad 50%, żeby łączyć te ścieżki. Czy przed wydaniem tego rozporządzenia, przed zmianami, które nastąpiły, były prowadzone przez ministerstwo takie badania?

**ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
ZDROWIA PUBLICZNEGO I RODZINY
W MINISTERSTWIE ZDROWIA
DARIUSZ POZNAŃSKI**

Tak, oczywiście. Mamy szczegółową wiedzę na temat tego, ile osób w Polsce jest uzależnionych od różnego rodzaju substancji czy używa ich w sposób szkodliwy. Oczywiście osób, które piją w sposób ryzykowny, szkodliwy czy są uzależnione, jest więcej niż osób uzależnionych od narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych. Z kolei liczba uzależnień behawioralnych jest bardzo duża, zależnie od typu, ale można powiedzieć, że nawet porównywalna do liczby osób uzależnionych od alkoholu, mechanizm powstawania uzależnienia jest dość podobny. To nie jest tak, że to są grupy całkowicie rozłączne, jest pewna pula osób, które są uzależnione od wielu substancji.

Jednak to jest sprawa, która była postulowana od dawna i w naszej ocenie utrzymywanie paru takich systemów kształcenia miało coraz mniejsze uzasadnienie merytoryczne, stąd też zdecydowaliśmy się w 2018 r. dokonać takich zmian.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z gości chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Proszę się przedstawić, proszę bardzo.

**PRZEWODNICZĄCA RADY
SUPERWIZORÓW PSYCHOTERAPII
UZALEŻNIEŃ
AGNIESZKA LITWA-JANOWSKA**

Dziękuję.

Agnieszka Litwa-Janowska, przewodnicząca Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie i wszyscy Państwo obecni tutaj na sali!

Ja reprezentuję superwizorów psychoterapii uzależnień, czyli grupę osób z dużym doświadczeniem, długoterminową praktyką w zawodzie, osób, które konsultują pracę psychoterapeutów w toku ich pracy. Przez wiele lat uczestniczyłam, także jako wykładowca, w procesie szkolenia i przygotowywania do zawodu przyszłych terapeutów, na wszystkich etapach kształcenia, do momentu uzyskania certyfikatu, czyli w trakcie superwizji, staży i egzaminu. Reprezentuję dotychczasową ścieżkę, która przygotowywała terapeutów certyfikowanych do pracy w systemie PARPA. Chcę od razu powiedzieć, że obie ścieżki, krajowego biura i Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mają długoterminową tradycję i są godne szacunku.

Rada superwizorów zaś stoi na stanowisku... Poparliśmy petycję o podobnej treści złożoną w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej. Otóż uważamy, że łączenie tych ścieżek nastąpiło w sposób zbyt pospieszny, nieprzemyślany i tak naprawdę wynikający nie z logicznych przesłanek, a bardziej z pewnego zapisu w ustawie, która nie jest nasza, a mianowicie w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Problemem, który niejako zachęcił do takiej zmiany, było to, że ustawa o wychowaniu w trzeźwości nie regulowała i nie reguluje naszego zawodu. To było regulowane rozporządzeniem, czyli aktem niższej rangi, jeśli chodzi o proces prawny. Nadal są 2 ustawy. Jedynie ścieżka szkoleń przeszła pod egidę czy jurysdykcję Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, co tak naprawdę już od ponad roku skutkuje zamieszaniem. Dlaczego? Ponieważ cały obszar problematyki terapii, profilaktyki osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin nadal jest w gestii państwowej agencji. Nie da się wyodrębnić ścieżki szkolenia i rozpatrywać poza całym systemem leczenia, ponieważ oba te obszary, ścieżka szkoleń i leczenie, wzajemnie

się przenikają. To jest kształcenie praktyczne, zawodowe, w toku którego osoby mające zawód prowadzą psychoterapię osób uzależnionych i współuzależnionych, czyli dzieje się to w toku nabywania kompetencji. Oczywiście one pracują pod nadzorem, to trwa kilka lat, zanim są gotowe do samodzielnej pracy jako psychoterapeuci uzależnień, w konkretnej dziedzinie.

Tak więc w tej chwili jest poważny kłopot polegający na tym, że pewne sprawy... Mam takie wrażenie, że ministerstwo jest, powiedziałabym, w pewnym zamieszaniu, podobnie jak NFZ. Kiedy pojawiają się konkretne decyzje dotyczące leczenia, Ministerstwo Zdrowia nie ma jasności, kogo o to zapytać, i tak naprawdę kieruje teraz już wszystkie pytania do krajowego biura, a nie do państwowej agencji. My mamy taką praktykę, że krajowe biuro według swojego doświadczenia odpowiada na takie pytania zgodnie z tym, jak skonstruowane jest leczenie, którym do tej pory kierowało i nadal kieruje. To powoduje nieporozumienia. Na przykład w tym roku usłyszeliśmy od NFZ, że agencja popiera sytuację, w której NFZ i ministerstwo uważają, że mamy z dnia na dzień przejść na 2-godzinny system terapii grupowej. Proszę sobie wyobrazić taką sytuację, a jest ponad 800 placówek leczenia odwykowego, w której nagle dowiadujemy się, że mimo naszych pism mamy zmienić sposób psychoterapii pacjentów, w toku jej trwania. Czyli trwa psychoterapia, a my mamy zmienić liczbę godzin i powiedzieć naszym uzależnionym pacjentom, że otóż mają leczyć się w tej chwili w toku grupy... że już nie będziemy ich leczyć systematycznie, przez 3 godziny, mimo zawartego kontraktu, tylko mają przychodzić na 2 godziny. Ja tutaj nie upatruję złej woli krajowego biura, mam poczucie dobrych rozmów i dobrej współpracy, ale uważam, że stoi za tym zamieszanie, bo jest bałagan w sensie niespójności. Nie da się wyłonić systemu szkoleń i włączyć go wyłącznie pod jedną agencję.

Tak że my w leczeniu mamy duże zamieszanie. Ja kieruję dużym ośrodkiem w Krakowie, który zajmuje się uzależnieniami...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo. To już wybrzmiało, o tym zamieszaniu, tak że...

(Przewodnicząca Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień Agnieszka Litwa-Janowska: Jeszcze kwestia szkoleń.)

Jeżeli jest jakiś inny wątek, to bardzo proszę, ale jeszcze są osoby, które chciałyby zabrać głos.

**PRZEWODNICZĄCA RADY
SUPERWIZORÓW PSYCHOTERAPII
UZALEŻNIEŃ
AGNIESZKA LITWA-JANOWSKA**

To ja króciutko powiem...

(Senator Michał Seweryński: Panie Przewodniczący, o konkluzję prosimy.)

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Tak jest.)

Chcę powiedzieć, że jeśli chodzi o jakość szkolenia... To, że szkolenie, które było do tej pory w systemie PARPA, przeszło pod ustawę krajowego biura, spowodowało, że czas przygotowywania terapeutów do zawodu jest o 20% krótszy. W tym samym czasie, godzinowym, mamy nauczyć dużo więcej treści, co obniża merytoryczną jakość szkolenia. Jest też obniżona jakość praktyczna, ponieważ nie ma obowiązku prowadzenia osób bliskich i ich rodzin i w związku z tym walor egzaminu, który jest zapisany w tym rozporządzeniu, został obniżony. Rada superwizorów zgłosiła stanowisko odrębne. Na egzaminie nie ma wymagania dotyczącego psychoterapii i nie weryfikujemy umiejętności prowadzenia psychoterapii osób współuzależnionych i ich rodzin. Jest to zapisane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jak rozumiem, popiera pani petycję, tak?

(Przewodnicząca Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień Agnieszka Litwa-Janowska: Tak, popieram petycję.)

Dobrze.

Tutaj pan, po kolei...

(Głos z sali: Pani dyrektor też...)

Dobrze, to pani dyrektor.

Tylko bardzo bym prosił o krótsze wypowiedzi, dobrze?

Kto z państwa chce teraz zabrać głos?

Proszę wyłączyć tamten mikrofon.

ZASTĘPCA DYREKTORA
KRAJOWEGO BIURA DO SPRAW
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
BOGUSŁAWA BUKOWSKA

Witam państwa. Witam pana przewodniczącego, szanownych państwa.

Reprezentuję Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, jestem zastępcą dyrektora.

Reprezentuję tę instytucję, która w chwili obecnej zarządza systemem szkoleń i certyfikacji. Na wstępie chcę powiedzieć, że nie znam takiego systemu w Europie, który by kształcił czy przygotowywał osoby do leczenia osób uzależnionych od alkoholu i od narkotyków odrębnymi ścieżkami. Obecnie stan wiedzy merytorycznej jest taki, że mechanizmy uzależnienia są podobne, i w związku z tym należy optymalnie wykorzystywać zasoby ludzkie i kształcić ludzi, którzy będą przygotowani do udzielania pomocy zarówno jednej, jak i drugiej grupie pacjentów. W chwili obecnej ani w Europie, ani w Stanach Zjednoczonych nie ma takiej praktyki, aby były 2 zupełnie odrębne ścieżki szkoleniowe. Obecnie na całym świecie rzeczywiście jest tendencja do politoksykomanii, co polega na tym, że wiele osób używających alkoholu używa także narkotyków, podczas gdy są uzależnione od jednej lub drugiej substancji, bo to nie oznacza, że trzeba być uzależnionym równocześnie od obu substancji.

Jeśli chodzi o kwestię skrócenia czasu szkolenia, to pragnę powiedzieć, że szkolenie, które teraz obowiązuje, w obecnym stanie prawnym, powieli pewne rozwiązania przyjęte w specjalizacjach w dziedzinie ochrony zdrowia. Czyli to, że w naszym przypadku potrzebne są 4 lata kształcenia, aby uzyskać tytuł specjalisty psychoterapii uzależnień, to jest tak samo, jak w przypadku specjalizacji w ogóle, w przypadku jakiegokolwiek specjalizacji w ochronie zdrowia. Tak że tutaj, w tych przepisach, nie zastosowano jakichś rozwiązań, które byłyby niesprawdzone, zupełnie nieuzasadnione, one odnoszą się do pewnego rodzaju schematów postępowania obowiązujących w ogóle w Polsce.

Jeśli chodzi o program szkolenia, to chcę powiedzieć, że programy szkolenia w 70% były podobnymi programami. Były oczywiście różnice i te różnice zostały uwzględnione w nowej podstawie programowej. Już na podstawie nowych

przepisów został przeprowadzony w zeszłym roku konkurs. Zgłosiło się do niego 15 podmiotów, takich, które dotychczas kształciły zarówno w ramach ścieżki alkoholowej, jak i w zakresie ścieżki narkotykowej. Z tych 15 podmiotów zostało wyłonionych 10 nowych podmiotów, które w przeszłości już realizowały szkolenia w którejkolwiek z tych ścieżek. Komisja konkursowa, która rozpatrywała te oferty, składała się zarówno ze specjalistów do tej pory zajmujących się problematyką uzależnień od alkoholu, jak i problematyką uzależnień od narkotyków.

Prawdą zaś jest kwestia dotycząca egzaminu, która była poruszona przez moją przedmówczynię. Rzeczywiście ten egzamin, który teraz wynika z przepisów prawa, dotyczy studium przypadku tylko osoby uzależnionej, czyli nie uwzględniono studium przypadku rodziny czy osoby bliskiej. I w tym sensie być może rzeczywiście należy to zmodyfikować.

Jeśli chodzi o te różne inne sprawy i zamieszanie, o czym wspominała moja przedmówczyni, to proszę nie mieszać tego z systemem szkoleń, to nie ma tu nic do rzeczy, to w ogóle nie dotyczy systemu szkoleń. To, że Narodowy Fundusz Zdrowia zadecydował o 2 godzinach terapii grupowej, to jest w ogóle odrębna kwestia, która nijak się ma do systemu szkoleń. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Jak rozumiem, to jest słowo przeciwko tej petycji, tak?

(Zastępca Dyrektora Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii w Ministerstwie Zdrowia Bogusława Bukowska: Tak.)

Bardzo proszę pana.

Proszę.

**BYŁY DYREKTOR PAŃSTWOWEJ AGENCJI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
KRZYSZTOF BRZÓZKA**

Krzysztof Brzózka. Byłem dyrektorem Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pani przedstawiająca petycję mówiła o paru spotkaniach komisji senackiej. Ostatnie posiedzenie komisji miało miejsce 28 maja, na tym posiedzeniu wpłynęła opinia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a już 31 maja od ministra zdrowia odbierałem zwolnienie z pracy. Tak że to jest niejako bezpośredni skutek starcia opinii państwowej agencji z opinią Ministerstwa Zdrowia.

Wracając do treści petycji, chciałbym powiedzieć, że w moim przekonaniu nie ma żadnych podstaw do tego, żeby zmienić podejście do tej petycji, chociażby dlatego, że proporcje osób uzależnionych od narkomanii i od alkoholu w Polsce są gdzieś na poziomie... Do 100% osób uzależnionych od alkoholu, na poziomie 12%, jeśli chodzi o narkomanów. W ponad 650 placówkach doglądanych przez państwową agencję tej politoksykomanii jest ok. 7%. W związku z tym opowieści o tym, że jest co najmniej po równo, są ze wszech miar nieuprawnione.

Co gorsza, Panie Przewodniczący, Państwo Senatorowie, jest niejako ciąg dalszy, konsekwentnie, w związku z tym, co się wydarzyło 31 maja, czyli niejako zwolnienie dyrektora...

Otóż nie jest prawdą, Panie Dyrektorze, że w ministerstwie...

(*Senator Robert Mamątow: Panie Przewodniczący, może te wątki osobiste nie są na miejscu.*)

Nie, oczywiście nie są na miejscu, przepraszam za nie, ale nie jest prawdą, że w Ministerstwie Zdrowia nie są prowadzone prace nad likwidacją Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Może zacytuję panu art. 5 proponowanej ustawy, która była w RCL, w tej chwili przyszła nowa wersja.

Z dniem 1 lipca 2020 r. włącza się Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającą na podstawie ustawy do centrum... czyli do Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii po włączeniu państwowej agencji otrzymuje nazwę... Itd., ze wszystkimi konsekwencjami.

Krótko mówiąc, niestety dzieje się to, o czym mówiłem, mianowicie zamiatanie problemu alkoholowego pod dywan i zastępowanie, zgodnie z zasadą kopernikańską, systemu mniej rozpowszechnionego... włączanie do

systemu gorszego systemu lepszemu i z tradycjami. Czym to skutkuje? Ano skutkuje to tym, o czym mówiły tutaj panie, więc ja nie będę tego powtarzał.

W moim głębokim przekonaniu to jest absolutnie niedopuszczalne, ażeby w ten sposób traktować blisko 800 tysięcy osób uzależnionych, z których rocznie umiera ok. 13 tysięcy, w sposób podobny – dotyczy to też systemu kształcenia i później systemu terapii – do tego, jaki ma miejsce w nurcie narkomańskim, gdzie te proporcje, jak mówiłem, są na poziomie 12%, z przypadkami śmiertelnymi na poziomie 200, 300 osób. W związku z tym z całą pewnością, jeżeli miałyby być jakiegokolwiek łączenie, jakiegokolwiek łączenie chociażby programów, to powinny one być procedowane niejako w drugą stronę. Jednak prawdą jest to, o czym tutaj wspominali pan dyrektor Poznański i pani dyrektor Bukowska, że ten wspólny program został już opracowany. Ale ja chcę przypomnieć, że takie polecenie dostała państwowa agencja i taki program został przygotowany na polecenie Ministerstwa Zdrowia, oczywiście we współpracy z krajowym biurem. To tyle uwag. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pani tutaj chciała zabrać głos. Tylko bardzo bym prosił już krótko.

**KIEROWNIK DZIAŁU PRAWNEGO
W PAŃSTWOWEJ AGENCJI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ANNA PUCHACZ-KOZIOŁ**

Dzień dobry państwu.

Anna Puchacz-Kozioł, kierownik Działu Prawnego, radca prawny Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Chciałabym w dniu dzisiejszym przedstawić oficjalne stanowisko Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działając z upoważnienia pani dyrektor, pełniącej

obowiązki dyrektor Katarzyny Łukowskiej. PARPA popiera stanowisko Ministerstwa Zdrowia, a więc to, żeby ta petycja nie była rozpatrywana. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Jeszcze pani chciała zabrać głos.

**CZŁONEK RADY SUPERWIZORÓW
PSYCHOTERAPII UZALEŻNIEŃ
GRAŻYNA RYCHLICKA-SCHIRMER**

Ja chciałabym krótko powiedzieć o tym, dlaczego nie jesteśmy za tego rodzaju integracją. Przede wszystkim dlatego, że... Ja powiem o konkretach. Od ponad 30 lat prowadzę placówkę leczenia uzależnień, w której 90% to są osoby uzależnione i ich rodziny, 30% to są rodziny, ale nie w takim sensie, jak jest to realizowane w lecznictwie narkomańskim, tylko tu chodzi o osoby, które mają kłopot w rodzinie, a niekiedy ich bliski przyszedł się leczyć. Te osoby dostają taką pomoc, której nie dostały gdzie indziej, choćby w poradni zdrowia psychicznego, ponieważ jest to specyficzny problem współuzależnienia. W tej chwili obawiam się właśnie o tych pacjentów, ponieważ... Pani dyrektor wspomniała, że 4 lata szkolenia to jest tyle, ile przewidują wszystkie specjalizacje. Ale to są specjalizacje w ramach konkretnego zawodu, a do certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień przystępują ludzie z różnym wykształceniem, więc nie można porównywać umiejętności psychologa, teologa, pedagoga czy filozofa. W państwowej agencji ten okres wynosił 5 lat i przez te 5 lat uczący się był obowiązany pracować z pacjentami, pod nadzorem, w związku z czym zdobywał doświadczenie. Psychoterapii nie można się nauczyć teoretycznie, trzeba po prostu z pacjentem pracować i to opisywać, i trzeba pracować z osobą współuzależnioną, opisać pracę z nią, nauczyć się. Certyfikat dostawały te osoby, co do których mogliśmy potwierdzić, że są zdolne do samodzielnego prowadzenia terapii. Tak że najpierw musiały one prowadzić terapię pod kierunkiem. Tak więc te 5 lat miało duże znaczenie i ta praca z osobami uzależnionymi,

współuzależnionymi również. Tego w tej chwili nie ma. No, z tego wynika, że włączenie naszego szkolenia do ustawy narkomańskiej coś odbiera, coś jednak tracimy. W związku z tym...

No, chciałabym jeszcze odnieść się do tego, o czym powiedziała pani dyrektor odnośnie do tendencji na całym świecie. Na świecie respektuje się specyfikę poszczególnych uzależnień, co m.in. potwierdza istnienie amerykańskiego narodowego instytutu narkotyków i uzależnienia od narkotyków oraz amerykańskiego narodowego instytutu alkoholu i uzależnienia od alkoholu. Także w Europie, gdzie jest np. Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, a oddzielnie jest centrum zajmujące się problematyką alkoholu. Ja bym chciała, żebyśmy byli usłyszani w tych naszych konkretach. No, jeżeli ministerstwo mówi, że to wszystko jest ustalone, że tutaj PARPA razem z krajowym biurem... To nie jest do końca tak, dlatego że my zgłaszaliśmy sprzeciw, ale oczywiście usłyszeliśmy: my jesteśmy mocniejsi, więc tak będzie. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze, bardzo proszę, jedno słowo, Pani Dyrektor.

**ZASTĘPCA DYREKTORA KRAJOWEGO
BIURA DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
BOGUSŁAWA BUKOWSKA**

Tylko jedno słowo doprecyzowania. Na świecie istnieją agencje, które zajmują się alkoholem, i odrębne, które zajmują się narkotykami. Są rzeczywiście takie kraje... Jednak jeśli chodzi o systemy kształcenia, to są to zwykle jedne systemy kształcenia. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś z państwa senatorów...
Pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Po wysłuchaniu opinii i zapoznaniu się z materiałami mam takie nieodparte wrażenie, że państwo bronicie tylko swoich do tej pory wypracowanych wariantów tego szkolenia. Ja jestem zdecydowany, żeby to jednak usprawniać, a to, co proponuje w tej chwili agencja i ministerstwo, zmierza właśnie w tym kierunku, dlatego wnoszę o niepodejmowanie prac nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Ja mam niestety znowu odmienne zdanie niż pan senator. Mnie się z kolei wydaje – i to wybrzmiało na naszych poprzednich spotkaniach w poprzedniej kadencji – że nie tyle był to pomysł na usprawnienie czegośkolwiek, ile na przejęcie pewnego obszaru i dołączenie czegoś bardzo dużego do czegoś małego, nad czym się panuje, i że jest to wynik gier, ale nie gier państwa, którzy bronią obu tych ścieżek, tylko gier politycznych. W związku z tym ja będę zgłaszał wniosek o kontynuowanie prac nad tą petycją.

Jako dalej idący jest wniosek pana senatora Mamańtowa, więc będziemy głosować nad nim w pierwszej kolejności.

Kto jest za wnioskiem pana senatora Mamańtowa? (3)

Kto jest przeciwko? (3)

Wniosek nie został przyjęty.

Bardzo bym prosił... No, w takim razie i tak musimy przegłosować mój wniosek, o kontynuowanie prac.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja rozumiem, ale musimy to przegłosować.

Kto jest za moim wnioskiem, o kontynuowanie prac? (3)

Kto jest przeciwko? (3)

Chciałbym się zapytać Biura Legislacyjnego...

(Senator Michał Seweryński: Brak większości...)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner: Nie, to nie...)

Proszę?

(Senator Michał Seweryński: Żaden wniosek nie uzyskał większości.)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner: No właśnie, nie ma poparcia... No, byłoby podstawą do przyjęcia opinii komisji...)

Musi pani włączyć mikrofon.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BOŻENA LANGNER**

Tak jak pan marszałek mówi, nie ma poparcia dla wniosku o podjęcie prac nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Rozumiem. No tak, to nie jest kontynuacja, to podlega dyskontynuacji. W związku z tym nie ma decyzji o podjęciu prac, czyli nie będziemy nad tą petycją pracować. Dziękuję bardzo.

W związku z powyższym przechodzimy do punktu trzeciego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, w celu poszerzenia kręgu uprawnionych do nieodpłatnego nabywania akcji Skarbu Państwa o emerytowanych pracowników NBP i PBK.

Bardzo proszę Dział Petycji i Korespondencji o krótkie omówienie tej petycji.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Wnosząca petycję na własnym przykładzie i własnej historii zatrudnienia pokazuje, że pierwotne brzmienie art. 2 pkt 5 ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników pozbawiło ją oraz wiele innych osób prawa do

bezpłatnego nabycia akcji Powszechnego Banku Kredytowego SA. Przepis ten w tamtym czasie, w 1996 r., kiedy powstała ustawa, określał w sposób jasny i konkretny krąg osób uprawnionych do bezpłatnego nabycia akcji. Autorce petycji nie przysługiwało takie prawo, pomimo 30 lat pracy w Narodowym Banku Polskim i 9 miesięcy pracy w Państwowym Banku Kredytowym, który został wyodrębniony z NBP.

Wnosząca petycję w 2002 r. próbowała dochodzić swoich praw przed sądem, wnosząc pozew przeciwko Skarbowi Państwa oraz Powszechnemu Bankowi Kredytowemu SA, pozew o wydanie akcji lub ewentualnie zasądzenie na jej rzecz odszkodowania. W odpowiedzi na pozew minister Skarbu Państwa stwierdził, że NBP zawsze był przedsiębiorstwem państwowym i nigdy nie został sprywatyzowany, w związku z czym czas pracy w NBP nie mógł zostać zaliczony autorce petycji do okresu zatrudnienia, co uprawniałoby ją do nabycia akcji. Wnosząca petycję szukała również pomocy u parlamentarzystów, jak i u rzecznika praw obywatelskich, który dostrzegł problem i interweniował w tej sprawie. Jednak zarówno postępowanie sądowe, jak i inne działania podejmowane przez autorkę petycji nie zakończyły się po jej myśli.

Autorka petycji jest zdania, że proces prywatyzacji w Polsce po 1989 r. został przeprowadzony w sposób krzywdzący dla obywateli. Jednocześnie podnosi, że wszyscy pracujący, niezależnie od miejsca pracy i stanowisk, przyczynili się do powstania majątku narodowego, który był prywatyzowany, a zatem powinni uczestniczyć w procesie prywatyzacji na równych zasadach. W związku z powyższym wnioskodawczyni postuluje podjęcie działań mających na celu uchwalenie przepisów, które pozwolą w chwili obecnej na nieodpłatne nabycie akcji PBK SA lub uzyskanie odszkodowania osobom, które w dniu wejścia w życie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych były na emeryturze oraz miały wypracowane lata w Narodowym Banku Polskim.

Komisja pracowała już nad tą petycją. W dniu 31 lipca 2019 r. podjęto decyzję o wystąpieniu do prezesa Rady Ministrów celem uzyskania opinii, a 5 listopada 2019 r. taka opinia z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do komisji wpłynęła. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak, dziękuję bardzo.

Jeszcze, gdyby był pan łaskaw... proszę powiedzieć parę słów na temat tej opinii, czy ona jest pozytywna, czy ona jest negatywna.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

W podsumowaniu tej opinii stwierdzono, że skąpość uzasadnienia petycji znacząco utrudnia ocenę potencjalnego zakresu podmiotowego oddziaływania proponowanego przepisu, a co za tym idzie oszacowania skutków jego wprowadzenia, zarówno w kontekście potencjalnego katalogu osób, których mogłyby dotyczyć, jak również skutków finansowych dla Skarbu Państwa.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy w imieniu strony rządowej...

Bardzo proszę.

**PODSEKRETARZ STANU
W KANCELARII
PREZESA RADY MINISTRÓW
JAROSŁAW WENDERLICH**

Dzień dobry państwu. Jarosław Wenderlich, podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pierwszy raz na posiedzeniu komisji i zapewne nie ostatni.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Na petycję z marca 2019 r., która była uzupełniona w maju, 5 listopada minister Łukasz Schreiber szczegółowo odpowiedział. Ta odpowiedź była przygotowana w porozumieniu czy po zasięgnięciu opinii ówczesnego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, także w porozumieniu z ówczesnym Departamentem Skarbu Państwa w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

No, wskazaliśmy na dwie kwestie. Jeden z wniosków autorki petycji dotyczy zmiany ustawy nowelizacji o przepis poszerzający krąg osób, które są uprawnione do nabycia bezpłatnych akcji, o emerytowanych pracowników Narodowego Banku Polskiego. Drugi wątek, wątek ocenny, gdzie autorka podnosi, iż proces prywatyzacji przez liberalne i postkomunistyczne rządy został przeprowadzony w sposób krzywdzący dla obywateli, nie był wnioskiem, którym zajmowała się Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Jeżeli chodzi o tę pierwszą kwestię, czyli poszerzenie kręgu osób, to mamy tutaj dwa wątki, jeden wątek dotyczący stosowania prawa i drugi wątek dotyczący jego tworzenia. Jeżeli chodzi o stosowanie prawa, to należy podkreślić, iż w lutym 2009 r. nowelizacja poszerzyła krąg osób uprawnionych do nabycia bezpłatnych akcji, gdyż ustawodawca przewidział doliczenie stażu u poprzednika. Państwowy Bank Kredytowy został wyodrębniony z Narodowego Banku Polskiego. W ocenie osób przygotowujących stanowisko, ministra Schreibera autorka petycji mieściła się w tym kręgu osób uprzywilejowanych. W przepisach przejściowych były określone terminy, tak żeby skorzystać z tego uprawnienia. No, jak już tu wskazano, petycja jest uboga, nie wiemy, co się działo po roku 2009, czy pani próbowała skorzystać ze swego uprawnienia, czy nie.

Jeżeli chodzi o kwestię nowelizacji, czyli ten drugi wątek, to należy wskazać, że w naszej ocenie byłoby to wyjątkowo nieracjonalne. Skoro przepisy dopuszczały taką możliwość, skoro ta nowelizacja, którą się proponuje w petycji, dotyczyłaby określonego kręgu osób i przepisy działałyby wyjątkowo wstecz, retroakcja byłaby znacząca... No, ustawa o komercjalizacji – powiem w wielkim skrócie, bo ona oczywiście wielokrotnie zmieniła nazwę – była przecież z 1996 r., a ponadto w sprawie indywidualnej musiałoby dojść do interwencji ustawodawcy. My nie popieramy dalszych prac nad przedmiotową petycją. Są ze mną pan dyrektor Andrzej Kulon oraz pan naczelnik, mecenas Sebastian Strawa. Jeżeli byłyby jakieś dodatkowe pytania, to oczywiście służymy odpowiedzią. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś...

(Wypowiedź poza mikrofonem)
Bardzo proszę.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Ja rozumiem, że autorka petycji, jak rozumiem to, co pan powiedział, uzyskała to, co chciała. Tak? I w którym to było roku?

PODSEKRETARZ STANU W KANCELARII
PREZESA RADY MINISTRÓW
JAROSŁAW WENDERLICH

Panie Senatorze, my tego nie wiemy, bo z tej petycji to nie wynika. Autorka petycji najprawdopodobniej wystąpiła na drogę sądową, ale nawet nie wiemy, jakie orzeczenie w tym zakresie zapadło, bo petycja takich informacji nie zawiera.

(Senator Michał Seweryński: Panie Przewodniczący...)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Pan...
(Senator Michał Seweryński: Wniosek formalny chciałbym zgłosić.)
Ale to do mikrofonu, Panie Marszałku.

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Składam wniosek formalny o nieprzewodzenie dalszej debaty i przesłuchiwanie dyrektorów z ministerstwa. Chciałbym też złożyć wniosek merytoryczny, żeby nie pracować nad tą petycją. Wszelkie rozszerzanie kręgu osób uprawnionych do wniesienia rewizji nadzwyczajnej oznacza, że rewizja stanie się zwyczajna. To jest rozszerzenie o parę tysięcy adwokatów, parę tysięcy radców prawnych. Niech każdy wniesie jedną rewizję nadzwyczajną, to do tych tysięcy wniosków, które już obecnie rozpatrują podmioty, dojdą następne dziesiątki tysięcy wniosków w tej sprawie. Zgłaszam wniosek, żebyśmy nie procedowali w tej sprawie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Pan senator Mamątow...

(*Senator Robert Mamątow*: Ale mówimy o tej...)

(*Senator Michał Seweryński*: Rewizji nadzwyczajnej.)

(*Senator Robert Mamątow*: Nie, nie, właśnie nie. Panie Marszałku, to nie ten punkt.)

(*Senator Michał Seweryński*: To ja mam coś innego...)

(*Senator Robert Mamątow*: Okej. Niech pan by skończył w takim razie. Bardzo proszę...)

Ale ja...

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka*: No to ja...)

Pani marszałek.

SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Ja składam wniosek o głosowanie nad tym.

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner*: Ale to wniosek o niepodejmowanie, czy...)

O niepodejmowanie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

No więc ja też chciałem zgłosić ten wniosek, stąd wysłuchałem z uwagą pana marszałka. Też uważam, że już nie musimy dalej tym się zajmować, dostaliśmy wyjaśnienia. Dla mnie one są wystarczające i popieram wniosek pani marszałek o niepodejmowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za? (6)

Jest 6 głosów za niepodejmowaniem pracy nad tą petycją, nikt nie głosował przeciwko, nikt się nie wstrzymał.

W związku z tym zamykam pracę nad tym punktem.

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, dziękuję.

Przechodzimy w związku z tym do punktu czwartego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r.

o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu uporządkowania i uaktualnienia przepisów ustawy.

Bardzo proszę Dział Petycji i Korespondencji o krótkie omówienie tej petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI W KANCELARII SENATU
WANDA WÓJTOWICZ

Wanda Wójtowicz, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

To jest petycja indywidualna wniesiona przez pana Sebastiana Adamowicza w sprawie zmiany ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu uporządkowania i uaktualnienia przepisów ustawy. Autor petycji postuluje zmianę art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez odesłanie do art. 337 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. W uzasadnieniu autor petycji wskazuje, że postanowienia ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej nie uwzględniają wejścia w życie obowiązujących przepisów ustawy o cudzoziemcach. W ocenie wnoszącego petycję te zmiany mają na celu uporządkowanie i uaktualnienie przepisów ustawy.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 3-krotnie rozpatrywała tę petycję, 9 kwietnia, 28 maja i 17 lipca, z udziałem przedstawicieli Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Senatorowie zapoznali się z informacją tych organów o zasadności postulatu petycji, który może być wprowadzony przy najbliższej nowelizacji ustawy. Na posiedzeniu 28 maja senatorowie ponownie wystąpili do Ministerstwa Rodziny,

Pracy i Polityki Społecznej o wskazanie ewentualnego terminu podjęcia prac nad postulatem petycji. 17 lipca komisja zapoznała się z tą informacją, w której resort stwierdził, że obecnie nie jest planowane przygotowanie projektu ustawy, który miałby na celu aktualizację tych przepisów. Komisja jednogłośnie postanowiła o podjęciu wstępnych prac nad przygotowaniem projektu ustawy, który by realizował postulat petycji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Tylko jedno pytanie: od tego czasu nic więcej się nie wydarzyło? Czy jest na sali przedstawiciel rządu?

(Dyrektor Biura Prawnego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców Bożena Sadowska: Urząd do Spraw Cudzoziemców, Bożena Sadowska, Biuro Prawne.)

Tak, bardzo proszę.

**DYREKTOR BIURA PRAWNEGO
W URZĘDZIE DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
BOŻENA SADOWSKA**

Aktualnie toczą się prace nad ustawą zmieniającą ustawę o cudzoziemcach oraz niektóre inne ustawy. Odbyły się uzgodnienia międzyresortowe tej ustawy i na tym etapie właśnie minister rodziny, pracy i polityki społecznej przedłożył także propozycję zmiany ustawy, o której dzisiaj dyskutujemy. Taki projekt zmieniający tę ustawę właśnie w tym zakresie, dokładnie zgodnie z petycją, został włączony do projektu, o którym mówię, i będzie dalej procedowany.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ktokolwiek chciałby w tej sprawie jeszcze się wypowiedzieć?

Bardzo proszę, pan marszałek Seweryński.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

W świetle tego, co usłyszeliśmy, składam wniosek o zawieszenie prac nad tą petycją...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: O niepodjęciu.)

Może być nawet o niepodjęciu, bo nie będziemy dublować prac, które rząd prowadzi.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Poddaję ten wniosek pod głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za? (7)

7 głosów za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Dziękuję bardzo.

W związku z tym możemy przejść do punktu piątego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach, w celu przywrócenia Łańcucha Orderu Orła Białego – Klejnotu Rzeczypospolitej.

(Głosy z sali: Jeszcze piąta.)

(Senator Robert Mamątow: Jeszcze piąta petycja.)

No, to jest piąta właśnie, przynajmniej u mnie w rozpisce.

(Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Nie, piąta to prawo autorskie.)

(Senator Robert Mamątow: My mamy prawo autorskie.)

(Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Prawo autorskie, zmiana...)

A, to stąd mamy te przekłamania. No, ja mam...

(Senator Robert Mamątow: Jak pan przewodniczący zdecyduje, tak będzie.)

(Wesołość na sali)

Ja do swojej rozpiski nie jestem aż tak przywiązany. Tak że chciałbym prosić sekretariat o wskazanie, która z wersji jest...

(Senator Michał Seweryński: To pan przewodniczący zdecyduje.)

(Głos z sali: Panie Przewodniczący, niech pan zdecyduje.)

No, skoro już ten punkt wywołałem, to mówmy o tej petycji.

Proszę Dział Petycji i Korespondencji o przedstawienie krótko tej petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA BARANOWSKA

Dziękuję bardzo.

Joanna Baranowska, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez osobę fizyczną. Przedmiotem petycji jest dodanie do art. 23 ustawy o orderach i odznaczeniach ust. 2a w brzmieniu: „Uroczystą odznaką godności Wielkiego Mistrza jest Łańcuch Orderu Orła Białego ustanowiony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawą z dnia 18 marca 1932 r. Łańcuch ten jest Klejnotem Rzeczypospolitej”. Autor petycji uważa, że przywrócenie Łańcucha Orderu Orła Białego ma znaczenie symboliczne i prestiżowe dla urzędu Prezydenta RP.

Nad tą petycją w IX kadencji komisja pochyliła się 2-krotnie. Na jednym posiedzeniu konkluzja była taka, żeby zasięgnąć opinii Kancelarii Prezydenta. Taka opinia wpłynęła do komisji we wrześniu 2019 r. W opinii tej Kancelaria Prezydenta przedstawiła stanowisko, że nie zgłasza uwag do stanowiska przedstawionego w przedmiocie petycji. Następnie na posiedzeniu we wrześniu komisja podjęła decyzję o podjęciu prac legislacyjnych nad petycją. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy...
Pan marszałek Seweryński.

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Ja podnoszę rękę teraz, bo chciałbym przemówić za Kancelarię Prezydenta. Wczoraj kontaktował się ze mną przedstawiciel Kancelarii Prezydenta i prosił w wyjątkowym trybie, żeby powtórzyć to wcześniej zajęte stanowisko, że kancelaria nie zgłasza uwag.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czyli, jeżeli dobrze rozumiem, to jest głos za rozpoczęciem bądź kontynuowaniem prac.

(Senator Michał Seweryński: Podtrzymuję to, co powiedziałem.)

(Senator Robert Mamątow: To ja zgłaszam...) Ale to do mikrofonu, Panie Senatorze.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Tak jest.

Zgłaszam wniosek formalny o kontynuowanie prac nad tą petycją.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dobrze, ponieważ dostałem informację, że powinniśmy zapoznać się z projektem, bo podobno jest już projekt, to żebyśmy nie tracili czasu, przejdźmy... Chciałbym zawiesić nasze obrady na ten temat i przejść do następnego...

(Senator Robert Mamątow: Do punktu piątego.)

(Głos z sali: Do piątego.)

No, zależy u kogo piątego, u mnie to jest szósty.

Punkt szósty: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 81 ustawy...

A nie, już jest... Przepraszam bardzo, jest już pani legislator, więc nie będziemy tracić czasu.

Bardzo proszę...

(Senator Robert Mamątow: Aha, wracamy do punktu piątego?)

Wracamy do punktu piątego.

Proszę bardzo.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
DANUTA DRYPA

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Z pisma, które szanowna komisja otrzymała z Kancelarii Prezydenta, wynika, że jest ze

strony kancelarii poparcie dla tej petycji. Autor petycji w swojej petycji zawarł konkretną propozycję zmiany. W związku z tym ten projekt ustawy może wyglądać w określony sposób, tak, jak autor petycji o to wnioskował. Ja na dzisiaj przygotowałam taką wersję roboczą projektu. To jest dokładnie to, o co autor petycji wnosi. Proszę bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja może odczytam.

„Ustawa z dnia – oczywiście nie wiadomo jeszcze jakiego, bo to jest przyszłość – o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach.

Art. 1. W ustawie z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach w art. 23 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: «Uroczystą odznaką godności Wielkiego Mistrza jest Łańcuch Orderu Orła Białego ustanowiony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawą z dnia 18 marca 1932 r. Łańcuch ten jest Klejnotem Rzeczypospolitej».

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni – słowa «dni» tutaj nie ma, ale będzie – od dnia ogłoszenia». Dziękuję bardzo.

Padł wniosek o...

(*Senator Robert Mamątow: O przyjęcie projektu ustawy.*)

Nie, o...

(*Głos z sali: Nie, o kontynuowanie prac.*)

...rozpoczęcie prac.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Jak ten wniosek... Nie, na początku padł wniosek... Do tej pory padł wniosek o prowadzenie prac.

(*Głos z sali: Tak.*)

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
DANUTA DRYPA**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji na ostatnim posiedzeniu poprzedniej kadencji, na którym zajmowała się tą petycją, podjęła decyzję o podjęciu prac nad wniesieniem inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak, ale teraz moje pytanie – ponieważ...

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: Tak?*)

...no, jest dyskontynuacja i dlatego my musimy tym się zająć jeszcze raz, bo inaczej byśmy prowadzili te prace – jak powinien być skonstruowany w tej chwili wniosek ze strony senatorów.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
DANUTA DRYPA**

Panie Przewodniczący, wydaje mi się, że ze względu na to, że jest to posiedzenie komisji w nowym składzie, nie ma przeszkód, aby powtórzyć głosowanie co do kontynuacji prac nad tą petycją bądź też nie. Ewentualnie następnie, gdyby taka propozycja dotycząca prowadzenia prac została poparta, komisja mogłaby pracować nad tym materiałem.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Pan marszałek Seweryński.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Mnie się wydaje, że wniosek musi być bardziej konkluzywny.

(*Głos z sali: Tak.*)

My do tej pory prowadziliśmy prace nad petycją, a teraz albo wnosimy i podejmujemy inicjatywę ustawodawczą, albo nie. Jeżeli jest projekt ustawy, który my akceptujemy, to podejmujemy inicjatywę ustawodawczą. Komisja ma prawo to zrobić. A dalszy bieg tej inicjatywy wiadomo, jaki jest, to już jest kwestia dalej idąca. Teraz chodzi o to, czy mamy podjąć inicjatywę ustawodawczą na podstawie prac, które toczyliśmy.

(*Senator Robert Mamątow: Chciałbym skorygować swój wniosek.*)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Senator Mamątow.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Wnoszę o przyjęcie projektu ustawy w wersji zaproponowanej przez Biuro Legislacyjne.

(*Senator Michał Seweryński: Jako podstawy naszej inicjatywy ustawodawczej.*)

Już jako ustawy...

(*Głos z sali: Chyba projektu ustawy.*)

...już jako projektu ustawy.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

To nie jest jakaś moja niechęć, ale nie chciałbym, żebyśmy popełnili błąd. Ale poddaję pod głosowanie taki wniosek, jaki pan senator Mamątow złożył.

Kto z państwa senatorów jest za takim wnioskiem? (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję bardzo.

Komisja zdecydowała o rozpoczęciu prac nad tą inicjatywą.

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Przedstawicielem wnioskodawców będzie...*)

A tak, musimy... Jest propozycja pana marszałka Seweryńskiego...

(*Senator Michał Seweryński: Pan senator Mamątow.*)

Pan senator Mamątow?

Czy pan senator Mamątow przyjmuje...

(*Senator Robert Mamątow: Tak.*)

Dziękuję bardzo.

W związku z tym możemy przejść do omawiania punktu szóstego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 81 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w celu rozszerzenia uprawnień do rozpowszechniania wizerunku osób pełniących funkcje publiczne bez ich zgody.

Bardzo proszę Dział Petycji i Korespondencji o krótkie omówienie tego.

SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Maciej Kowalski.

To petycja zbiorowa złożona przez Fundację „Władza bliżej ludzi”. Autorzy petycji są zdania, że wizerunek osób wykonujących zawody o bardzo wysokim znaczeniu społecznym lub mających realny wpływ na funkcjonowanie państwa nie powinien podlegać ochronie. Osoby takie jak rektorzy szkół, uniwersytetów, dyrektorzy szpitali, prezesi spółek państwowych, a w szczególności adwokaci, radcowie prawni, sędziowie i prokuratorzy nie powinni zasłaniać się brakiem zgody na publikowanie wizerunku, gdyż taka sytuacja może godzić w jawność życia publicznego. W ocenie wnioskodawców w chwili obecnej jawny może być tylko i wyłącznie wizerunek prokuratora generalnego, prokuratora krajowego, sędziów Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz niektórych sędziów sądów apelacyjnych.

W związku z takim stanowiskiem autorzy petycji wnoszą o zmianę art. 81 ust. 2 pkt 1 ustawy o prawie autorskim i proponują nową treść przepisu w brzmieniu... Autorzy przedstawiają 2 warianty. Pierwszy wariant brzmi następująco: zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku „osoby powszechnie znanej, sędziego, prokuratora, radcy prawnego, adwokata, komornika, notariusza, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych”. Drugi wariant brzmi następująco: zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku „osoby powszechnie znanej, osoby pełniącej funkcje publiczne lub osoby wykonującej zawód zaufania publicznego, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych”.

Komisja pracowała już nad tą petycją 3 grudnia 2019 r. Głos zabrał wówczas przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który wyraził negatywną opinię o postulatach petycji. Jednak komisja zdecydowała o zwróceniu się do ministra sprawiedliwości, do Ministerstwa Sprawiedliwości w celem uzyskania stanowiska w sprawie postulatów petycji.

Taka też opinia 17 stycznia 2020 r. wpłynęła do komisji i jest ona w stosunku do postulatów petycji negatywna.

Jeżeli pan przewodniczący sobie życzy, to mogę przedstawić poszczególne...

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Nie, dziękujemy bardzo, wszyscy mogli się zapoznać z tym.

(Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Maciej Kowalski: Dziękuję.)

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pani marszałek.

SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

W mojej ocenie problematyka ochrony wizerunku jest w prawie krajowym wystarczająco dobrze określona. Ta nowelizacja jednak uderza w życie prywatne oraz swobodę zawodową tych podmiotów. W związku z tym ja składam wniosek o głosowanie nad niepodjęciem prac nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Nie ma innych głosów.

Bardzo proszę w związku z tym o przegłosowanie tego wniosku.

Kto jest za? (6)

6 głosów przeciwko kontynuowaniu prac nad tą petycją, czyli jednogłośnie przeciw, w związku z czym nie będziemy prowadzić dalej prac nad tą petycją.

Przechodzimy w związku z tym do punktu siódmego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, w celu wprowadzenia przepisu pozwalającego na podstawie pełnomocnictwa notarialnego wydanie przesyłki pocztowej ze skutkiem doręczenia.

Bardzo proszę przedstawiciela działu petycji o zabranie głosu.

SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Maciej Kowalski.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną. Dotyczy, tak jak pan przewodniczący powiedział, zmiany ustawy – Prawo pocztowe. W uzasadnieniu autorka petycji, na podstawie własnych doświadczeń, wskazuje, iż w świetle obowiązujących przepisów nie jest możliwe wydanie w placówce pocztowej przesyłek sądowych na podstawie pełnomocnictwa notarialnego. Wnioskodawca postuluje zmianę w tym zakresie poprzez wprowadzenie do ustawy zapisu pozwalającego na podstawie pełnomocnictwa notarialnego wydanie przesyłki pocztowej ze skutkiem doręczenia.

Petycja ta 24 września 2019 r. została skierowana do rozpatrzenia przez komisję, a 3 grudnia 2019 r. komisja pochyliła się nad jej postulatami i zdecydowała o zasięgnięciu opinii Ministerstwa Sprawiedliwości. Taka też opinia 17 stycznia 2020 r. została przesłana do komisji. Jeżeli pan przewodniczący sobie życzy, to mogę przedstawić konkluzję tej opinii.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak, tylko że ja chciałbym przeczytać z tejże opinii ministerstwa: „Problem ten został już dostrzeżony przez Ministerstwo Sprawiedliwości. W chwili obecnej prowadzone są prace legislacyjne nad projektem wprowadzenia do k.p.c. regulacji, która umożliwi odbiór”... itd., itd. W związku z tą odpowiedzią, absolutnie zgadzając się z postulatami zawartymi w tej petycji, uważam, że nie powinniśmy podejmować prac, skoro już są prowadzone w ministerstwie, które na pewno, jeżeli akurat o to chodzi, lepiej się tym zajmie.

Zgłaszam wniosek o niekontynuowanie, nieprowadzenie dalszych prac nad tą petycją.

Kto jest za takim wnioskiem? (6)

6 senatorów za, jednogłośnie.

W związku z tym przechodzimy do punktu ósmego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 89 §2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w celu rozszerzenia kręgu uprawnionych do złożenia skargi nadzwyczajnej o adwokata, radcę prawnego oraz rzecznika patentowego.

Bardzo proszę dział petycji o przedstawienie tego bardzo krótko, bo my wielokrotnie nad tym tematem się zastanawialiśmy. Bardzo bym prosił, żeby krótko na ten temat powiedzieć.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez panią Renatę Sutor. Dotyczy zmiany art. 89 §2 ustawy o Sądzie Najwyższym. Autorka petycji w uzasadnieniu zauważa, że obecnie skargę nadzwyczajną mogą wnieść tylko określone instytucje, takie jak prokurator generalny, rzecznik praw obywatelskich oraz inne wymienione w tym przepisie. W opinii wnoszącej petycję ta sytuacja powinna się zmienić i uprawnienie do wniesienia skargi nadzwyczajnej powinno przysługiwać również adwokatowi, radcy prawnemu oraz rzecznikowi patentowemu. Ponadto autorka petycji podnosi, że decyzje podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi nadzwyczajnej w imieniu wnioskodawców są najczęściej odmowne, co w konsekwencji może prowadzić do naruszenia art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, czyli prawa do sądu.

Petycja była przedmiotem rozpatrzenia dnia 3 grudnia 2019 r. Senatorowie wówczas postanowili o zasięgnięciu opinii Ministerstwa Sprawiedliwości i rzecznika praw obywatelskich. Chodziło głównie o przesłanie statystyk dotyczących rozpatrywania skargi nadzwyczajnej. Chcę powiedzieć, że taka opinia w dniu 17 stycznia 2020 r. do komisji wpłynęła. Niemniej chciałbym zauważyć, że Ministerstwo Sprawiedliwości tych statystyk jednak nie przedstawiło w swojej opinii. Rzecznik praw obywatelskich nie przesłał opinii, ale 5 lutego był na posiedzeniu komisji

i prawdopodobnie również tym byli państwo zainteresowani. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś z państwa w tej sprawie...

**NACZELNIK WYDZIAŁU
PRAWA CYWILNEGO W DEPARTAMENCIE
LEGISLACYJNYM PRAWA CYWILNEGO
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
ANNA KAMPA**

Szanowny Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie!

Udzieliliśmy odpowiedzi...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Ale proszę się przedstawić.)

Dzień dobry. Anna Kampa, Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego, Ministerstwo Sprawiedliwości.

Udzieliliśmy odpowiedzi bezpośrednio pani Sutor, negatywnie opiniując jej propozycję, uważając, że to nie jest potrzebne.

Jeżeli chodzi o te statystyki, to mogę tylko przeprosić. Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego tym się nie zajmował, ale postaram się ustalić i oczywiście dostarczyć te informacje. I bardzo przepraszam za ten problem.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja myślę, że to w zależności od wyniku głosowania, no bo jeżeli nie podejmiemy decyzji o pracy nad tą petycją, to nie będziemy chcieli państwa kłopotać.

Rozumiem, że pan marszałek Seweryński chciałby zabrać głos.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Tak. Jeśli wolno, to ja powtórzę przedwcześnie złożony wniosek, ażebyśmy nie kontynuowali pracy nad tą petycją, ponieważ nie ma

uzasadnienia, żeby rozszerzać krąg osób uprawnionych do wniesienia rewizji nadzwyczajnej.

SENATOR

GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Ja popieram ten wniosek pana senatora Seweryńskiego, chociaż z zupełnie innych powodów. Ja mam wątpliwości konstytucyjne co do w ogóle istnienia skargi nadzwyczajnej w polskim porządku prawnym, w związku z czym również uważam, że nie należy prowadzić prac nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jak to z 2 różnych przesłanek może wypłynąć taka sama synteza.

Poddaję ten wniosek pod głosowanie.

Kto jest za niekontynuowaniem prac nad tą petycją? (6)

Jednogłośnie za.

Dziękuję wszystkim.

Zamykam trzynaste posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 35)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Edycji i Poligrafii